

Pārskats par raksturīgākajām kļūdām III Pasaules diktātā

Paldies visiem, kuri piedalījās III Pasaules diktāta rakstīšanā!

Salīdzinot ar I un II diktātu, vērojams, ka dalībnieki labāk orientējas teikumu uzbūvē, pazīst divdabja teicienus, atšķir partikulas no iespraudumiem. Grūtības sagādājuši teikumi ar tiešo runu.

Jāievēro, ka diktātu lasa pa teikumam. Tikai tad, kad pabeigts iepriekšējais, seko nākamais teikums. Nevajag censties tos sapludināt.

Raksturīgākās ortogrāfijas kļūdas.

1. Vairākvārdu saiklis **ne tikvien – bet arī** rakstāms četros vārdos.
2. Īpašības vārda **īsta** vispārākā pakāpe ir **visīstākā**.
3. Jāievēro salikteņa **debesmanna** pareizrakstība.
4. Jāievēro svešvārdu **bujabēze, gastronomija, bakaleja, fenhelis, koriandrs** pareizrakstība.
5. Lai pārbaudītu, kurš burts – s vai z – rakstāms divdabja izskaņas -dams priekšā, darbības vārds jāpārveido pagātnes formā. Ja pagātnē ir s, tad tas arī jāraksta (nesa, tātad nesdams). Ja pagātnē ir z, t vai d, tad pirms divdabja izskaņas rakstāms z (grauza – grauздams, juta – juzdams, laida – laizdams). Diktātā bija vārds **piemezdams**.
6. Lai pārbaudītu, kurš burts – s vai z – rakstāms divdabja izskaņas -ts priekšā, darbības vārds jāpārveido pagātnes formā. Ja pagātnē ir t, d vai s, tad jāraksta s (nesa - nests, cirta – cirsts, spieda - spiests). Ja pagātnē ir z, tad pirms divdabja izskaņas rakstāms z (grieza – griezts). Diktātā bija vārdi **saspiestu, izlaistu, sagriezti**.

Biežāk sastaptās interpunkcijas kļūdas.

1. **Pārnācis mājās no darba**, Valdis pat neieskatās virtuvē, kur tobrīd rosās viņa sieva, bet dodas taisni uz dzīvojamo istabu. **leslīgstot dīvāna mīkstumos**, Valdis pievēršas ekrānam, no kura atskan viņam tik pazīstamā raidījuma melodija. Jāatdala divdabja teiciens.
2. **Tieši laikā!**

Un, re, tur jau viņš nāk! Atsevišķi diktēti izsaukuma teikumi, nav jāuztver kā tiešā runa.

3. Ar platu smaidu sejā, **tērpts viss baltā**, parādās pats virtuves karalis, gastronomijas pavēlnieks, bakalejas guru un kulinārijas šamanis Džeimijs Olivers. Divdabja teiciens jāatdala ar komatu.
4. Viņa garšas kārpiņām tuvas ir ne tikvien zivis, bet arī mīdijas un garneles, par **tādām delikatesēm kā jūras ķemmītes** pat nerunājot. Vispārinošais vārds konstrukcijā **tāds kā**.
5. „**Bujabēze,**” atkārtoti Valdis, un šī skaņa vien viņam garšo kā visīstākā debesmanna. Aiz tiešās runas liekams komats, izsaukuma zīme vai daudzpunkte, bet noteikti pēdiņu iekšpusē.
6. Bet Džeimijs, **fenheli sakapājis**, liek vārīties buljonu, **tam klāt piemezdams koriandru, saspiestu ķiploku un caur rīvīti izlaistu apelsīna miziņu**. Teikumā ir divi, nevis trīs divdabja teicieni.
7. **Cik ātri it viss gatavs!** Atsevišķi diktēts teikums.
8. **Bet ko nu tur salīdzināt – Džeimijs ir augstākā līga un pilotāža**, kamēr viņa sieviņa vien parasta latviešu meitene. Palīgteikums bezsaikļa saistījumā, atdalāms ar domuzīmi vai kolu.
9. Mīļa jau, bet, **ja pa kulināro līniju skatāmies**, tad jāatzīst, ka **diemžēl** visai vienkārša. Jāatdala palīgteikums. Partikulu **diemžēl** neatdala.
10. „**Vai tu nāksi ēst, vai ko tu darīsi?**” viņa grib zināt, un Valdis steidz uz virtuvi. Ir divi gramatiskie centri. Uzdots jautājums.
11. „Paldies, **mīļumiņ,** cik garšīgi izskatās!” Valdis paziņo, bet, **liekot ēdienu pie mutes**, viņš tomēr iztēlojas, ka tas ir Džeimijs un tā ir bujabēze, taču skaļi viņš sieviņai, **protams**, neko nesaka. Uzruna atdalāma no abām pusēm. Izsaukuma teikums. Divdabja teiciens atdalāms no abām pusēm. Iespraudums liekams komatos.